

בע"מ 53191-04-25 - פלוני נ' פלונית

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

בע"מ 53191-04-25

לפני:

כבוד השופטת יעל וילנר

המבקש:

פלוני

נגד

המשיבה:

פלונית

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בבאר-שבע (השופטים: י' פרסקי, י' ייטב
ופ' גילת כהן), מיום 16.3.2025, בעמ"ש
57523-09-24

בשם המבקש:

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופטים י' פרסקי, י' ייטב ו-פ' גילת כהן) בעמ"ש 57523-09-24 מיום 16.3.2025, בגדרו נדחה ערעור המבקש על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה בבאר שבע (השופט א' גביזון) בתמ"ש 20226-08-17 מיום 20.6.2024, במסגרתו נקבע כי המבקש פָּכַש פרישה מוקדמת משירות קבע בצה"ל ולא פרישה מסיבות רפואיות, וכי המשיבה זכאית למחצית מקצבת הפנסיה החודשית המשולמת למבקש מכוח הסכם גירושין שנערך בין הצדדים.

2. בין המבקש למשיבה נחתם הסכם גירושין שקיבל תוקף של פסק דין ביום 1.9.2008 (תמ"ש 14993/05) (להלן: הסכם הגירושין), במסגרתו הוסכם כי המשיבה תקבל מחצית מן הזכויות הפנסיוניות שצבר המבקש במהלך הנישואין. בשנת 2012 פרש המבקש לגמלאות. בהמשך לכך, הגישה המשיבה תביעה לאכיפת ההסכם (להלן: ההליך הראשון). בית המשפט לענייני משפחה קבע כי המשיבה זכאית למחצית מקצבת הפנסיה של המבקש בהתאם להסכם הגירושין, תוך שדחה את טענת המבקש - בהעדר ראיות - כי פרישתו נעשתה מטעמים רפואיים, ומשכך, הפנסיה החודשית המשולמת לו מהווה, לטענתו, "תחליף שכר" שאין להכלילו במסגרת איזון המשאבים בין הצדדים.

3. על קביעה זו הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי אשר קבע כי יש להחזיר את הדין לבית המשפט לענייני משפחה ולאפשר בירור עובדתי מעמיק בנוגע לסוגיית טעמי הפרישה, ולו מן הטעם כי הקביעה שלפיה המבקש פרש בגיל הפרישה "הידוע למשרתי הקבע" - שעליה הסתמך בית המשפט לענייני משפחה לצורך הכרעה כי הפרישה לא נעשתה מטעמים רפואיים - אינה בגדר "ידיעה שיפוטית" (עמ"ש 25198-09-22).

4. בעקבות זאת, ביום 20.6.2024, ניתן פסק דין משלים על-ידי בית המשפט לענייני משפחה שהתמקד בשאלת טעמי הפרישה של המבקש משירות קבע, ובהתאם, בשאלה האם הפנסיה החודשית המשולמת לו היא בגדר תחליף שכר (להלן: ההליך השני). לאחר עיון בראיות ושמיעת עדויות, קבע בית המשפט לענייני משפחה כי פרישתו של המבקש נעשתה משילוב של מספר טעמים - מצבו הרפואי; רצונו האישי; צרכי היחידה; גיל הפרישה הממוצע לנגדים ותנאי הפרישה - ולא בשל טעמים רפואיים בלבד. לאור זאת, קבע בית המשפט כי הפנסיה החודשית המשולמת למבקש, עולה כדי זכויות פנסיוניות ולא מהווה תחליף שכר - ועל כן יש לאזנה במסגרת הסכם הגירושין.

5. על פסק דין זה הגיש המבקש ערעור לבית המשפט המחוזי, במסגרתו, בין היתר, התבקש בית המשפט להורות על מינוי מומחה רפואי לקביעת מצבו הרפואי של המבקש עובר לפרישתו, מכוח סעיף 144(2) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018. בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה וכן את הערעור, וקבע כי המבקש קיבל הזדמנות להציג ראיות חדשות במסגרת ההליך השני, ושאינן זה המקרה להתערב בשיקול דעתו של בית המשפט לענייני משפחה בנוגע למינוי מומחה. עוד ציין בית המשפט המחוזי, כי לנוכח הקביעה כי פרישתו של המבקש נעשתה משילוב של מספר טעמים - וביניהם מצבו הרפואי - אין במינוי מומחה רפואי ובהצגת חוות דעת נוספות כדי להשפיע על התוצאה, שכן נסיבה זו נלקחה בחשבון במסגרת הכרעת בית המשפט לענייני משפחה בהליך השני.

מכאן הבקשה שלפניי.

6. המבקש טוען כי הבקשה מעוררת סוגיה עקרונית שחורגת מעניינם של הצדדים, שכן היא עוסקת, כלשונו של המבקש, ב"היקף אחריותו" של בית המשפט למינוי מומחה מטעמו. לטענת המבקש, שגה בית המשפט לענייני משפחה כאשר לא מינה מומחה מטעמו לקביעת מצבו הרפואי עובר לפרישתו. לדידו, מאחר שהסוגיה שעמדה על הפרק - בהתאם להוראת בית המשפט המחוזי, כאמור - התמקדה בשאלה האם פרישתו נעשתה מטעמים רפואיים, היה על בית המשפט למנות מומחה מטעמו גם בהינתן שהמבקש לא העלה את הדרישה מיוזמתו. נוסף על כך, המבקש טוען כי בית המשפט המחוזי אימץ את מסקנות בית המשפט לענייני משפחה ללא בחינה מעמיקה דיה, באופן שעולה כדי עיוות דין.

7. לאחר עיון בבקשה, הגעתי למסקנה כי דינה להידחות אף ללא צורך בתשובה.

8. כלל הוא כי בקשת רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תתקבל רק כאשר היא מעוררת שאלה עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים, או כאשר ישנו חשש לעיוות דין (ראו, מיני רבים: בע"מ 42890-04-25 פלונת נ' פלוני, פס' 3 (8.5.2025); בע"מ 47883-04-25 פלונת נ' פלוני, פס' 3 (7.5.2025)). הבקשה שלפניי אינה נמנית על חריגים אלו. על אף ניסיונו של המבקש לשוות לטענותיו נופך עקרוני, המקרה דנן אינו חורג מדל"ת אמותיו של המקרה הפרטני; טענות המבקש מכוונות כנגד החלטות של בית המשפט לענייני משפחה בנוגע למינוי מומחה מטעמו - החלטות שכל כולן נטועות בנסיבות המקרה הקונקרטי, ודי בכך להביא לדחיית הבקשה. בפרט נכון הדבר, שעה שמדובר בהחלטה דיונית מובהקת המסורה לשיקול דעתה של הערכאה המבררת, שאין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בה - קל וחומר כאשר מדובר ב"גלגול שלישי" (ראו: בע"מ 8294-12-24 פלונת נ' פלוני, פס' 7 (16.1.2025); בע"מ 40343-11-24 פלונת נ' פלוני (22.12.2024)). אף עיוות דין לא מצאתי כי מתקיים בענייננו, בפרט על רקע העובדה שלמבקש ניתנה האפשרות, בשתי הזדמנויות שונות - הן בהליך הראשון, הן בהליך השני - לבקש מינוי מומחה.

9. מעבר לנדרש אציין, כי אף לגופם של דברים דין הבקשה להידחות. מומחה רפואי, אם היה מתבקש להגיש חוות דעת, יכול היה לכל היותר להעריך את מצבו הרפואי של המבקש עובר לפרישתו, אך לא את הטעמים שהובילו לפרישה - עניין שאינו בתחום של מומחיות רפואית. זאת ועוד: הכרעת בית המשפט לענייני משפחה, כפי שהדגיש בית המשפט המחוזי, לא שללה כאמור את הטעם הרפואי שביסוד פרישת המבקש, אלא קבעה כי הוא מתקיים כחלק ממכלול שיקולים שהובילו לפרישה; בנסיבות אלו, מינוי מומחה רפואי מטעם בית המשפט - גם אם היה בכוחו להצביע על קיומו של טעם רפואי לפרישה - לא היה בו כדי להשפיע על ההכרעה.

10. הבקשה נדחת אפוא, מכוח סמכותי לפי תקנה 148א לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, אשר הוחלה גם על בקשות רשות ערעור בענייני משפחה, מכוח תקנה 44 לתקנות בית המשפט לענייני משפחה (סדרי דין), התשפ"א-2020.

משלא נתבקשה תשובה, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, י"ז אייר תשפ"ה (15 מאי 2025).

יעל וילנר
שופטת